

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วย
ชื่อผู้เขียน	บุษกษิณี หอยศรีจันทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ โลจาณะ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยของต่างประเทศ และประเทศไทย รวมถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วย ไม่ว่าจะเป็นหลักสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มาตรฐานขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับพระราชบัญญัติ ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วย เนื่องจากปัญหาการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยในประเทศไทยยังมิได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำ และข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) ที่กำหนดแนวทางในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยไว้ เพื่อใช้บังคับกับผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยให้เป็นมาตรฐานสากล

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในปัจจุบันสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยนั้น คือ “ผู้ต้องขังสันเรือนจำ” เพราะความแออัดภายในเรือนจำ ทำให้เกิดข้อจำกัดในหลายๆ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทางกฎหมายนั้นคือต่ำกว่ามาตรฐาน ได้แก่ ปัญหาด้านสถานที่กักขัง กักกันหรือสถานที่ควบคุมตัวภายในเรือนจำหรือทัณฑสถาน ที่ไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ ไม่ถูกสุขอนามัยทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์หรือมีบุตรติดมาด้วยนั้นต่ำกว่ามาตรฐาน เช่น ที่อยู่อาศัย การจัดห้องไว้สำหรับผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ การจัดห้องสำหรับผู้ต้องขังหญิงเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น ปัญหาด้านการบริการทางการแพทย์ สุขอนามัย และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดูแลสุขภาพภายในเรือนจำของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยตามมาตรฐานขั้นต่ำ ในทุกเรือนจำมีข้อจำกัดในเรื่องของอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น เครื่องมือแพทย์ และแพทย์หรือ

เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรมเฉพาะทางอยู่ประจำเรือนจำ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เตรียมไว้สำหรับผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วย และปัญหาเกี่ยวกับวิธีเพื่อความปลอดภัยในการควบคุมตัว หรือการลงโทษในการกระทำผิดวินัยผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วย โดยส่วนใหญ่ผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ อาจถูกตรวจค้นร่างกายที่ผิดวิธี หรือเป็นการละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนในการถูกล้วงละเมิดเข้าไปในเนื้อตัวร่างกาย เช่น การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าในที่รโหฐาน เป็นต้น รวมถึงผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ อาจถูกใช้เครื่องพันธนาการในระหว่างพาออกนอกเรือนจำ หรืออาจจะใช้ควบคุมตัวในก่อนคลอด ระหว่างคลอด หรือภายหลังคลอดซึ่งอยู่ในโรงพยาบาลเพื่อป้องกันการหลบหนี เป็นต้น

ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วย ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ในมาตรา 4,6,9 และ 14 ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำ และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยตามข้อกำหนดกรุงเทพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Thesis Title	Legal issues concerning the protection of rights and freedoms of pregnant women prisoners and women prisoners with children
Author	Yuttapong Hoysrijun
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Vira Lochaya
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to study legal measures, law, and regulations related to pregnant women prisoners and women prisoners with dependent children in the context of Thailand and aboard. The principles, concepts, and theories about the protection of rights and freedoms of pregnant women prisoners and women prisoners with dependent children were reviewed, namely The Universal Declaration of Human Rights (UDHR), The Standard Minimum Rules as well as Thai law and regulations. At present, the Penitentiary Act 1936 of Thailand, especially the section about the violation of rights and freedoms of pregnant women prisoners and women prisoners with dependent children, has yet been revised to comply with the Standard Minimum Rules and the United Nations Rules on the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders (the Bangkok Rules), which provide guidance to protect rights and freedoms of these population.

The study revealed that the violation of rights and freedoms of women prisoners was partly due to the “prison overcrowding.” High occupancy rates led to many problems such as a lack of adequate hygiene and health care, a lack of the accommodation and facilities that meet their specific needs, including sanitary supplies for the personal care of children and women. One common problem found among all prisons was the unavailability of qualified medical practitioners, necessary technical equipment and medical supplies. Safety and security of pregnant women prisoners and women prisoners with small children also are concerned. During personal searches, some women prisoners experienced strip searches and invasive body searches, which violated their dignity. In addition, some prisons used shackles with pregnant women

prisoners during labour, and immediately after birth to prevent an escape, even though this practice violates the Standard Minimum Rules.

The author therefore proposed amendments to the Penitentiary Act in section 4, 6, 9 and 14, which are related to the protection of rights and freedoms of pregnant women prisoners and women prisoners with children, in order to comply with the Standard Minimum Rules and enhance the implementation of the Bangkok Rules in Thailand.